

Tillæg nr. 2 til

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark

Råstofgraveområde ved Ålsbo i Assens Kommune

November 2014

Forord

Forsyning med råstoffer til byggeri, veje, diger og andre infrastrukturanlæg er grundlæggende for den fortsatte udvikling og velstand i Region Syddanmark. Regionen har til opgave at gennemføre en kortlægning af råstoffer og etablere den overordnede planlægning af den fremtidige indvinding.

Det skal samtidig sikres, at der er balance mellem behovet for at skabe vækst og udvikling og hensynet til natur, miljø og levevilkårene for befolkningen lokalt, hvor råstofferne udvindes. Råstofplanen er et led i at skabe denne balance.

Regionsrådet har med vedtagelsen af Råstofplan 2012 fastlagt strategien for de kommende års forsyningsstruktur. Strategien kan opsummeres i to hovedpunkter:

- Regionens fire delområder: Sønderjylland, Sydvestjylland, Trekantområdet og Fyn skal være selvforsynende med sand, grus og sten
- Forsyningshorisonten indenfor graveområderne skal svare til efterspørgslen i to planperioder (24 år) i hvert af de fire delområder

Ved udarbejdelsen af råstofplan 2012 lykkedes det ikke at opfylde målet om udlæg af graveområder til 24 års forbrug på Fyn og i Sydvestjylland. I Trekantsområdet er der kun akkurat balance mellem ressourcer og vurderet behov. Derfor har Regionsrådet tilkendegivet, at Region Syddanmark vil være indstillet på at udarbejde tillæg til råstofplanen med nye graveområder i planperioden i disse dele af regionen.

På Fyn, og særligt på Vestfyn, er der således behov for yderligere graveområder til sikring af forsyningen med råstoffer. Derfor har Regionsrådet behandlet et forslag til et nyt graveområde nær den vestfynske motorvej, der skal være med til at sikre fremtidens råstofforsyning.

Med dette udgangspunkt fremsættes nu tillæg nr.2 til råstofplanen for et råstofgraveområde ved Ålsbo i Assens Kommune.

Carl Holst

Regionsrådsformand

Indhold

1	Planprocessen.....	3
2	Udlæg af nyt graveområde ved Ålsbo	4
3	Ansøgning om tillæg til Råstofplan 2012.....	6
4	Indkomne bemærkninger, ideer og forslag.....	7
5	Råstofplanlægning i Region Syddanmark	8
5.1	Behov og ressourcer.....	8
6	Miljøvurdering af tillæg nr. 2 (miljørapporten).....	10
6.1	Råstofindvinding	12
6.2	Bebyggelse, infrastruktur og skov	14
6.3	Landskab og fortidsminder.....	16
6.4	Naturinteresser	19
6.5	Vandmiljø	21
6.6	Nul-alternativet	24
6.7	Overvågning af de væsentlige miljøpåvirkninger.....	24
6.8	Ikke teknisk resumé af miljørapporten	24

1 Planprocessen

Dette tillæg til råstofplan 2012 omhandler et nyt graveområde ved Ålsbo i Assens Kommune. Udarbejdelse af et råstofplantillæg følger samme procedureregler som ved udarbejdelse af selve råstofplanen.

Tillægget er udarbejdet på baggrund af en ansøgning. Tillægget indeholder en miljørapport i.h.t. Lov om miljøvurdering.

Ansøgningen har været udsendt i forhøring (indkaldelse af idéer og forslag) ved offentlig annoncering på Region Syddanmarks hjemmeside fra 17. december 2013 til 26. februar 2014. Region Syddanmark har ikke modtaget bemærkninger til området ved den offentlige forhøring.

Regionsrådets forslag til tillæg blev vedtaget d. 23. juni 2014 og har, i henhold til §6a, stk.3 i råstofloven, været udsendt i offentlig høring i 8 uger. Det foregik i perioden 24. juni – 20. august 2014.

Samtidig med den offentlige høring har forslaget været i partshøring hos lodsejere, der har ejendomme indenfor det planlagte graveområde og beboere i boliger nærmest området.

Der er i høringsperioden modtaget én bemærkning.

Efter høringsfasen har regionsrådet taget stilling til forslaget og den indkomne bemærkning.

Regionsrådet har den 24. oktober 2014 endeligt vedtaget tillæg nr. 2 til råstofplan 2012.

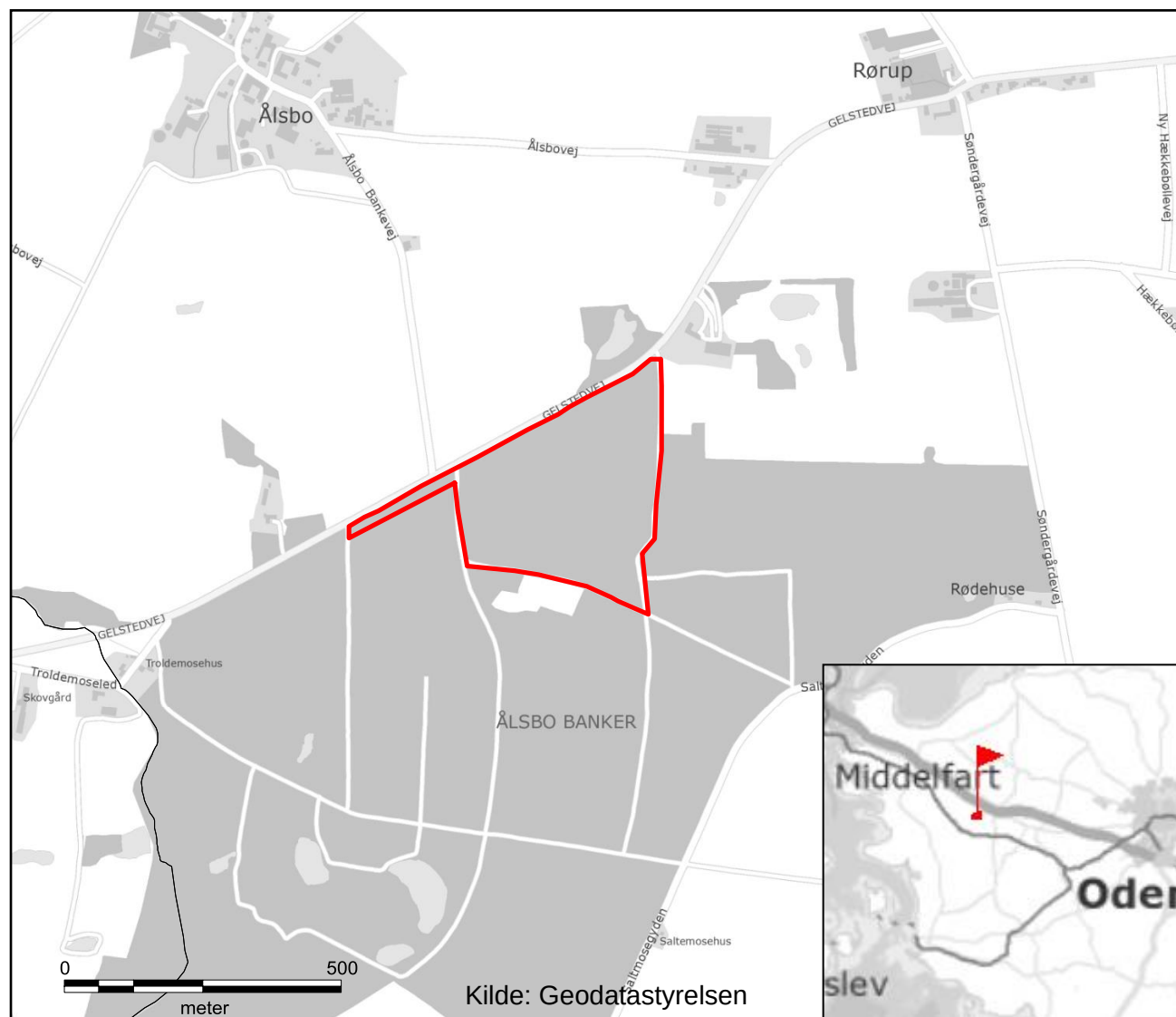
Regionsrådets beslutning kan påklages til Miljø- og Naturklagenævnet, dog kun vedrørende retlige forhold. Klageperioden er 4 uger fra offentliggørelsen af det endeligt vedtagne plantillæg.

Tillægget til Råstofplan 2012 kan ikke træde i kraft før klagefristen er udløbet eller før Natur- og Miljøklagenævnet har taget stilling til eventuelle klager.

Der henvises i øvrigt til "Råstofplan 2012 for Region Syddanmark" der kan ses på regionens hjemmeside <http://regionsyddanmark.dk/wm214124>.

2 Udlæg af nyt graveområde ved Ålsbo

På baggrund af en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn, der er nævnt i råstoflovens §3, og på baggrund af den indkomne bemærkning ved høringen af forslaget til plantillæg, har regionsrådet vedtaget tillæg nr. 2 til råstofplan 2012 for et graveområde for sand, grus og sten ved Ålsbo i Assens Kommune. Det vedtagne graveområde er vist på nedenstående kort.

Det vedtagne graveområde er markeret med rødt.

Regionsrådet skal ifølge råstofloven tilstræbe en råstofforsyning på et bæredygtigt grundlag under hensyntagen til natur og miljø. De miljømæssige og trafikale problemer ved råstofindvinding i området er relativt mindre til sammenligning med andre indvindingsområder i regionen. Det skyldes, at der er få andre sektorinteresser og relativ stor afstand til nærmeste beboelse på naboejendomme.

Særligt på Vestfyn er der et behov for yderligere graveområder til sikring af forsyningen. Regionsrådet vurderer, at det ansøgte kan medvirke til at dække efterspørgslen efter råstoffer med en tilstrækkelig kvalitet på Fyn.

Regionsrådet vurderer, at de miljømæssige gener og risici ved råstofindvinding kan imødekommes med vilkår for indvinding og efterbehandling.

De miljømæssige forhold ved eventuel råstofindvinding er nærmere beskrevet i kapitel 6, miljørapporten.

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark indeholder i kapitel 4 et sæt retningslinjer for indvinding og efterbehandling, som også er gældende graveområdet i dette tillæg. Retningslinjerne har til formål at sikre en bæredygtig råstofindvinding, dvs. en optimal udnyttelse af råstofforekomsterne under hensyntagen til natur og miljø samt nabobebyggelser.

Hensyn til nabobebyggelse og andre interesser i området vil blive varetaget gennem vilkår i en senere gravetilladelse. Vilkår i gravetilladelsen vil afhænge af den konkrete ansøgning. Sammen med gravetilladelsen fastlægges ligeledes vilkår for efterbehandling. En detaljeret plan for efterbehandlingen skal godkendes af myndighederne.

Arealet er i dag produktionsskov, beliggende i fredskov og i område med særlige drikkevandsinteresser.

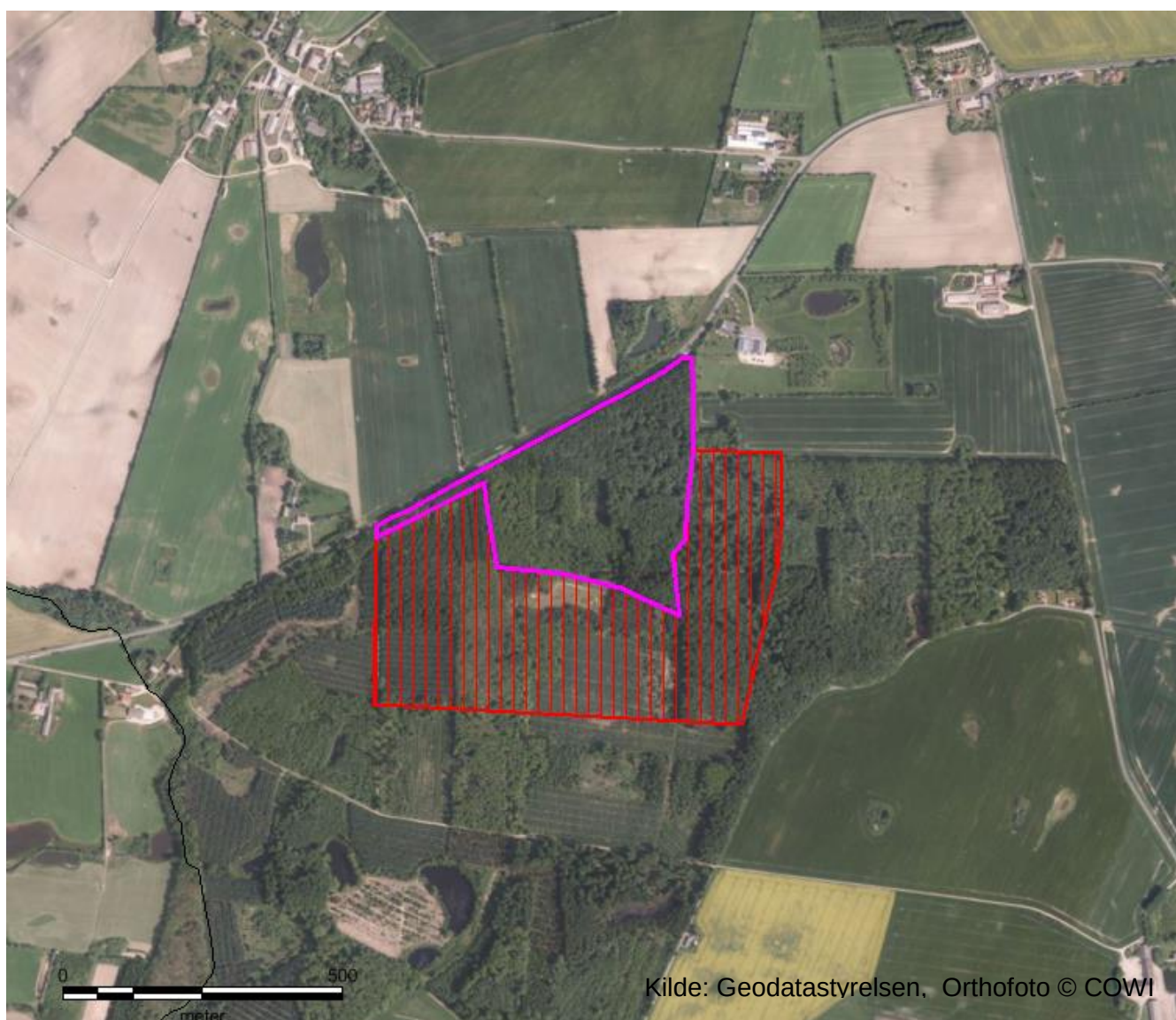
Det er en forudsætning for udlæg af graveområdet, at råstofgrave efterbehandles til naturformål eller skov uden brug af pesticider og gødningsstoffer af hensyn til fredskovinteressen og til beskyttelse af grundvandet.

3 Ansøgning om tillæg til Råstofplan 2012

Ejeren af matr.nr. 1b Ålsbo, Rørup, Erholm Gods, foreslog ved udarbejdelsen af Råstofplan 2012 at udlægge et nyt graveområde på 34 ha. En del af arealet på 11 ha blev imidlertid ikke udlagt i råstofplanen grundet en indsigelse fra Naturstyrelsen. Det er dette areal, der ønskes udlagt som graveområde i et tillæg til råstofplanen.

Området ligger ud til landevejen mellem Gelsted og motorvejen - 4 km nordøst for Gelsted og 2 km fra motorvejen. Området er i dag skovområde, og der har tidligere været gravet grus i den sydlige del af det ansøgte areal.

Ansøger har fået udført 5 boringer med boreprofiler og 15 sigteanalyser indenfor det ansøgte område.

Det ansøgte areal er markeret med lilla, det eksisterende graveområde er markeret med rødt.

4 Indkomne bemærkninger, ideer og forslag

Forslaget til graveområde har været udsendt i forhøring ved offentlig annoncering på Region Syddanmarks hjemmeside fra den 17. december 2013 til 26. februar 2014. Region Syddanmark har ikke modtaget bemærkninger til området ved den offentlige forhøring.

Regionsrådets forslag til tillæg har, i henhold til §6a, stk.3 i råstofloven, været udsendt i offentlig høring i 8 uger i perioden 24. juni – 20. august 2014. Der er i høringsperioden modtaget én bemærkning fra Odense Bys Museer. I høringssvaret beskriver museet kulturhistoriske interesser i og omkring det foreslåede graveområde og anbefaler arkæologiske forundersøgelser inden en evt. gravning påbegyndes. Oplysningerne i høringssvaret er taget til efterretning og indgår nu i beskrivelsen af området (afsnit 6.3.). Høringssvaret giver ikke anledning til ændringer i Regionsrådets samlede vurdering af udlægget af graveområdet.

5 Råstofplanlægning i Region Syddanmark

Råstofplan 2012 for Region Syddanmark, der blev vedtaget den 17. december 2012, er en plan for den fremtidige indvinding og forsyning med ler, sand, grus og sten i regionen. Den regionale råstofplan er en sektorplan, som kommunalbestyrelsen er bundet af i den kommunale planlægning og administration.

Råstofferne anvendes til byggeri, veje, diger og andre infrastrukturanlæg. Det betyder, at efterspørgslen på råstoffer følger udviklingen i byggeriet, som i de sidste år har svinget meget.

Råstofplanen indeholder i kapitel 2 en beskrivelse af regionsrådets strategi for indvinding og forsyning med råstoffer. Kapitel 3 beskriver det fremtidige behov for råstoffer. Strategien og behovsopgørelsen er udarbejdet på baggrund af råstoflovens formålsparagraf, redegørelsen for råstofforsyningen (kapitel 5) samt den udførte råstofkortlægning, der er beskrevet i kapitel 6 i råstofplanen.

Regionsrådet har således med vedtagelsen af Råstofplan 2012 fastlagt strategien for de kommende års forsyningsstruktur. Strategien kan opsummeres i to hovedpunkter:

- Regionens fire delområder: Sønderjylland, Sydvestjylland, Trekantområdet og Fyn skal være selvforsynende med sand, grus og sten
- Forsyningshorisonten indenfor graveområderne skal svare til efterspørgslen i to planperioder (24 år) i hvert af de fire delområder.

Ved udarbejdelsen af råstofplan 2012 lykkedes det ikke at opfylde målet om udlæg af graveområder til 24 års forbrug på Fyn og i Sydvestjylland. I Trekantsområdet er der kun akkurat balance mellem ressourcer og vurderet behov. Derfor har Regionsrådet tilkendegivet, at Region Syddanmark vil være indstillet på at udarbejde tillæg til råstofplanen med nye graveområder i planperioden i disse dele af regionen, hvis det dokumenteres, at der er en rimelig god råstofforekomst på arealet, og der ikke er væsentlig modstrid med andre interesser.

Forslaget til råstofplantillæg ved Ålsbo blev fremsat med udgangspunkt i denne strategi.

5.1 Behov og ressourcer

I forbindelse med udarbejdelsen af råstofplan 2012 er der lavet en behovsopgørelse, baseret på en fremskrivning af råstofforbruget. Formålet med denne fremskrivning er at få et overblik over graden af overensstemmelse mellem behovet i de kommende 2 planperioder og de tilgængelige råstofressourcer fra de udlagte graveområder suppleret med materialer fra havet og fra import. Forudsætningerne for fremskrivningen er beskrevet i råstofplanen.

Forbruget af råstoffer er proportionalt med omfanget af byggeriet. Derfor kan forbruget fordeles på de 4 delområder (Fyn, Trekantområdet, Sydvestjylland og Sønderjylland) på baggrund af andelen af byggeriet.

I tabel 1 ses det forventede behov for grus og sten i Region Syddanmark i de to planperioder, der opereres med i råstofplanen.

Tabel 1: Behov for indvindingsområder for sand, grus og sten i denne og næste planperiode. Værdierne angiver mio. m³ grove materialer. Den forventede forsyningshorisont er opgjort i 2012, hvor råstofplanen blev vedtaget. Derfor er forsyningshorisonten i 2014 angivet i den yderste kolonne.

	Beregnet behov i alt	Forsyning via havne	Beregnet behov fra grusgrave	Ressourcer i graveområder	Balance	Forsyningshorisont 2012 [år]	Forsyningshorisont 2014 [år]
Fyn	28	7	21	17	-4	21	19
Trekantområdet	22	8	14	14	0	24	22
Sydvestjylland	18	7	11	6	-5	17	15
Sønderjylland	19	5	14	50	36	69	67
I alt	87	27	60	87	27	31	29

Af tabellen ses bl.a., at der på Fyn er en forventet forsyningshorisont, som er mindre end de 24 års forsyning, der er målsat i strategien i råstofplanen.

Tabel 2 viser detailopgørelsen over restressourcer i fynske graveområder ved udarbejdelsen af Råstofplan 2012. Især på Vestfyn skønnes det, at der kan blive mangel på grove materialer inden for en kortere årrække.

Tabel 2: Ressourcer i planens graveområder. Kolonnen "Sand, grus og sten" angiver den beregnede, totale forekomst i graveområdet, mens kolonnen "Grove materialer" angiver den beregnede andel af sten og grus større end 2 mm. Der angives kun restmængder for graveområder som ikke er taget i brug i deres helhed.

Fyn Kommune	Areal	Sand, grus og sten	Grus og sten > 2 mm
	ha	mio. m ³	mio. m ³
Middelfart	259	4,8	1,0
Assens	544	18,5	1,5
Faaborg-Midtfyn	567	17,0	6,9
Kerteminde	155	6,7	2,1
Nyborg	251	9,0	
Odense	525	16,1	3,6
Svendborg	227	7,3	0,9
Nordfyn	344	21,8	1,5
Ærø	5		
Total	2877	101	17

Samlet set kan det konkluderes, at der på Fyn, og især på Vestfyn, er behov for yderligere graveområder til sikring af forsyningen med råstoffer.

6 Miljøvurdering af tillæg nr. 2 (miljørapporten)

Tillæg nr. 2 til Råstofplan 2012 for et råstofgraveområde ved Ålsbo er fremsat på baggrund af den indsendte ansøgning. Tillægget omfatter et arealudlæg af et graveområde, hvor der vil kunne meddeles råstofindvindingstilladelse og et sæt retningslinjer, der er identisk med retningslinjerne i "Råstofplan 2012 for Region Syddanmark".

I henhold til lov om miljøvurdering skal der gennemføres en miljøvurdering af planer, der kan antages at kunne have en væsentlig indvirkning på miljøet, jf. lovekendtgørelse 939 af 03.07.2013, § 3 stk. 1. Det følger af bekendtgørelsens bilag 3 pkt. 19, at råstofplanen, og dermed også tillæg til planen, skal miljøvurderes.

Når der udlægges nye graveområder, fx i et tillæg til råstofplanen, fastlægges rammerne for fremtidige tilladelser til projekter, der kan indebære en væsentlig indvirkning på miljøet. Udlægget af graveområdet skal derfor konkret inddrages i vurderingen af råstofplanen. En sådan konkret vurdering beskrives i denne miljørapport, der indgår som bilag til den samlede miljøvurdering af råstofplanen.

Udgangspunktet for miljøvurderingen er det brede miljøbegreb, som det fremgår af bilag 1 til lov om miljøvurdering. I henhold til kap. 7 stk. 2 skal miljøvurderingen indeholde oplysninger, der med rimelighed kan forlanges under hensyntagen til det trin i planhierarkiet, som planen befinder sig på.

Der er screenet efter bilag 2, og det konkluderes, at en særskilt behandling af området er nødvendig.

Der er foretaget en nærmere gennemgang efter punkterne i bekendtgørelsens bilag 1. Det foreslåede område bidrager til at udmønte den overordnede strategi i Råstofplan 2012. Derfor vil en del af bilagets punkter være dækket af den samlede miljøvurdering af råstofplanen: Oplysninger om klimatiske effekter og materielle goder er således ikke aktuelt for udlæg af det enkelte graveområde, men indgår i den samlede miljøvurdering af råstofplanen. Pkt. c, d, e og f, i bilag 1 fordrer en konkret gennemgang af forholdene i området.

Relevant for det konkrete område er endvidere pkt. g, foranstaltninger for at begrænse eller opveje evt. væsentlige negative indvirkninger. Eventuelle foranstaltninger er beskrevet under hvert opslag. Foranstaltninger, der er afgørende for råstofindvinding i området, sammenfattes i forudsætninger for udlægning af graveområdet i tillæggets kapitel 4.

Barrierer for råstofindvinding i form af spredt bebyggelse, infrastruktur, beskyttede naturtyper og fortidsminder har betydning for råstofsagsbehandlingen. De vil i de fleste områder ikke ligge til grund for afgrænsning af råstofgraveområder, med mindre der er tale om en særlig stor koncentration af barrierer og beskyttede områder.

Råstofindvinding skal ske efter en godkendt grave- og efterbehandlingsplan og på en række vilkår, der fastlægges i tilladelsen til det konkrete projekt. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at beskrive den konkrete indvinding i detaljer. I det følgende beskrives råstofindvinding derfor i generelle vendinger. Indholdet i miljøvurderingen forudsætter således i princippet de vilkår, der normalt indgår i en råstofstilladelse, og som har til formål at hindre forurening, miljøbelastning og gener for naboer til råstofgrave.

Den nuværende miljøstatus og miljøforhold i området, der kan blive væsentligt berørte, er vist på de efterfølgende kort.

Nøgle til oplysninger der skal gives i henhold til § 7 i lov om miljøvurdering:

- Befolkningen og menneskers sundhed beskrives på kort 2 vedrørende beliggenhed af boliger og risiko for trafikulykker ved tung trafik til råstofgrave.
- Landskab, kulturarv og arkæologisk arv beskrives på kort 3 under landskabsinteresser (kirkeomgivelser og arkitektonisk arv er ikke aktuelt i relation til råstofindvinding).
- Internationale beskyttelsesinteresser, biologisk mangfoldighed, fauna og flora beskrives på kort 4 om naturinteresser.
- Vand og jordbund beskrives på kort 5 under vandmiljø.

De planlagte foranstaltninger i råstofplantillægget, der opvejer den negative påvirkning på miljøet som følge af råstofindvinding, omfatter afgrænsning af et konkret indvindingsområde, forudsætning

ger for udlægget og et sæt retningslinjer, der skal sikre råstofressourcerne og miljøbeskyttelsen på et overordnet niveau, svarende til Råstofplanens placering i planhierarkiet.

6.1 Råstofindvinding

Kortet viser de 5 borer, som ansøger har fået udført. Samtidig vises terrænkurver og grundvandspotentialet (overfladen af det primære grundvandsmagasin).

Det miljøvurderede areal ligger i sammenhæng med graveområdet ved Ålsbo, der blev udlagt i Råstofplan 2012.

Arealet ligger på skråningen af en bakke der hæver sig 10 meter over det omgivende terræn. Der har tidligere været gravet sydligst i området.

De 5 borer, der er udført, har en dybde på 12 til 15 m. Forekomsten består af fint og mellem sand med svagt grusede lag, stedvis med gruslag, stærkt grusede eller grusede lag. Der optræder forholdsvis begrænsede ler- og siltlag. De fleste af borerne ender i sandlag.

De 5 prøveboringer er meget ujævnt fordelt på arealet, og der er derfor foretaget en arealmæssig vægtning af borerne for at give et samlet skøn over indhold af råstoffer og groft materiale for hele arealet. Det har også været nødvendigt at skønne indholdet af groft materiale (>2 mm) i de råstoflag, hvor der ikke er foretaget en sigteanalyse.

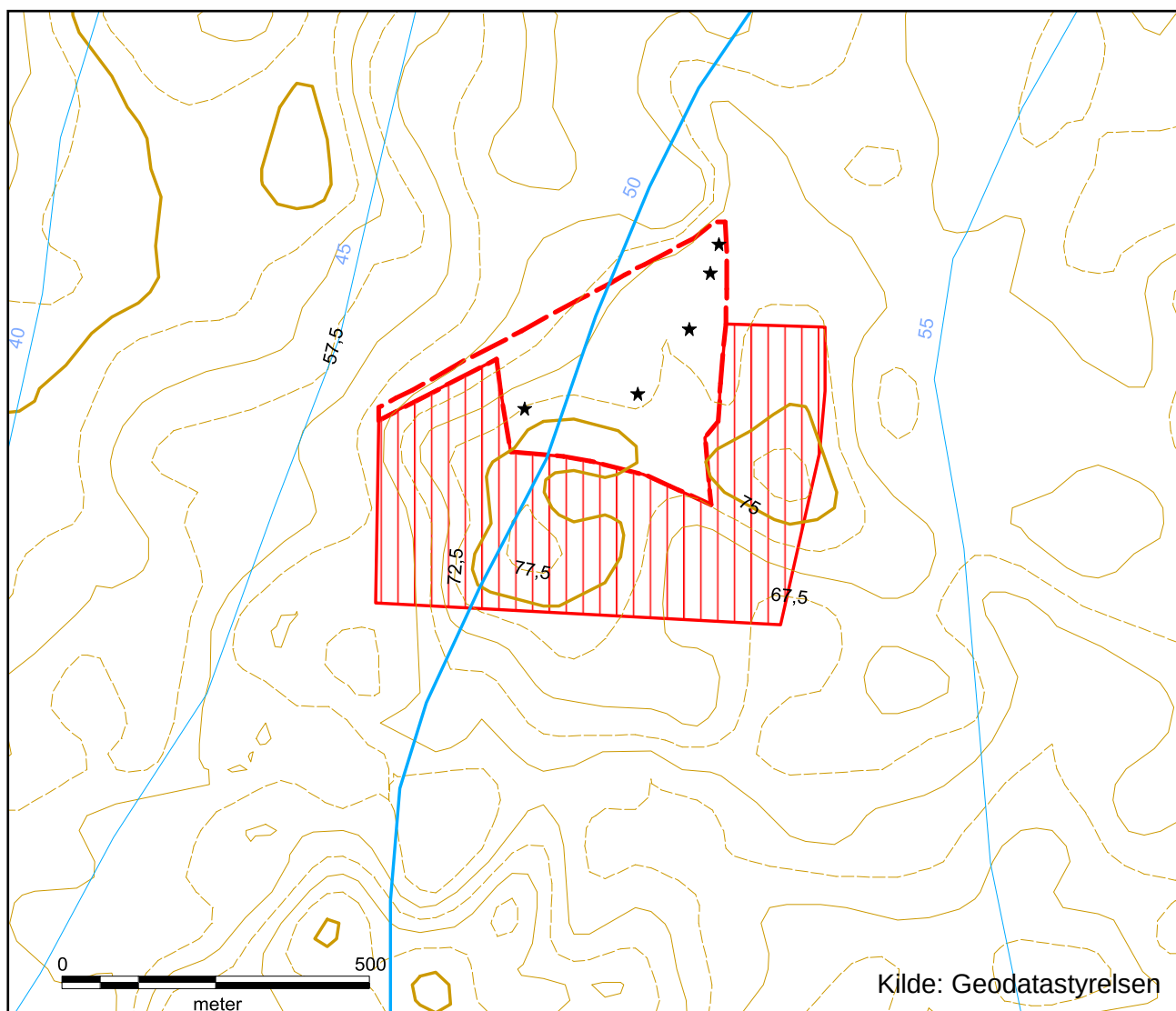
Den samlede råstofmængde på det aktuelle areal er vurderet til at være ca. 0,8 mio. m³, og heraf vurderes det, at der er ca. 0,1 mio. m³ groft materiale, svarende til et grusindhold på 12,5 % i gennemsnit på hele arealet

Det forventes, at kvaliteten af råstofferne på det foreslåede areal er lige så god eller bedre end i det graveområde, der blev udlagt ved Ålsbo i Råstofplan 2012.

Grundvandsspejlet optræder ikke i borerne og skønnes at ligge 15-25 meter under terræn.

Området kan bidrage til råstofforsyningen på Vestfyn, hvor der er mangel på især grove materialer.

Ålsbo; Assens Kommune	
Areal (ha)	11
Sand, grus og sten i alt (1000 m ³)	792
Grus og sten > 2 mm (1000 m ³)	98
Mangel på grus og sten > 2 mm på Fyn iflg. Råstofplan 2012 (1000 m ³)	4.000
Andel i forhold til mangel	2,5 %
Relevans for forsyningen	Bidrag til forsyningen på Vestfyn

Kort 1. Råstoffer

6.2 Bebyggelse, infrastruktur og skov

En bolig ligger indenfor 100 meter fra det miljøvurderede areal. Eventuel råstofindvinding vil være visuelt afskærmet i forhold til omgivelserne med den eksisterende skovbevoksning.

Arealet er trafikmæssigt velbeliggende med mulighed for direkte udkørsel til landevejen mellem Assens og Odense.

Området er omfattet af fredskovspligt, og råstofindvinding forudsætter derfor tilladelse efter skovloven og eventuelle krav om erstatningsskov.

Naturstyrelsen har tidligere gjort indsigelse mod at arealet udlagdes som råstofgraveområde på baggrund af de hensyn, som skal varetages i skovloven. Indsigelsen var begrundet i beskyttelse af det nordlige skovbryn, en bevoksning af bøg på ca. 70 år samt nogle egebevoksninger på 60-70 år. Samtidig udtalte Naturstyrelsen, at det bør sandsynliggøres, at de ressourcer man ønsker at udvinde, ikke lige så godt kan udvindes i de dele af skoven, hvor hensynet til skov og natur er mindre end de er i den nordlige del, der nu foreslås udlagt.

Region Syddanmark har efterfølgende haft lejlighed til at indhente supplerende oplysninger fra ejeren af arealet. Ejeren oplyser, at der er tale om helt traditionelle forstlige produktionsbevoksninger uden ekstraordinært naturindhold, fortidsminder eller rekreative interesser. Ejer oplyser endvidere, at store dele af arealet inden for en kortere årrække vil være forstligt hugstmodent.

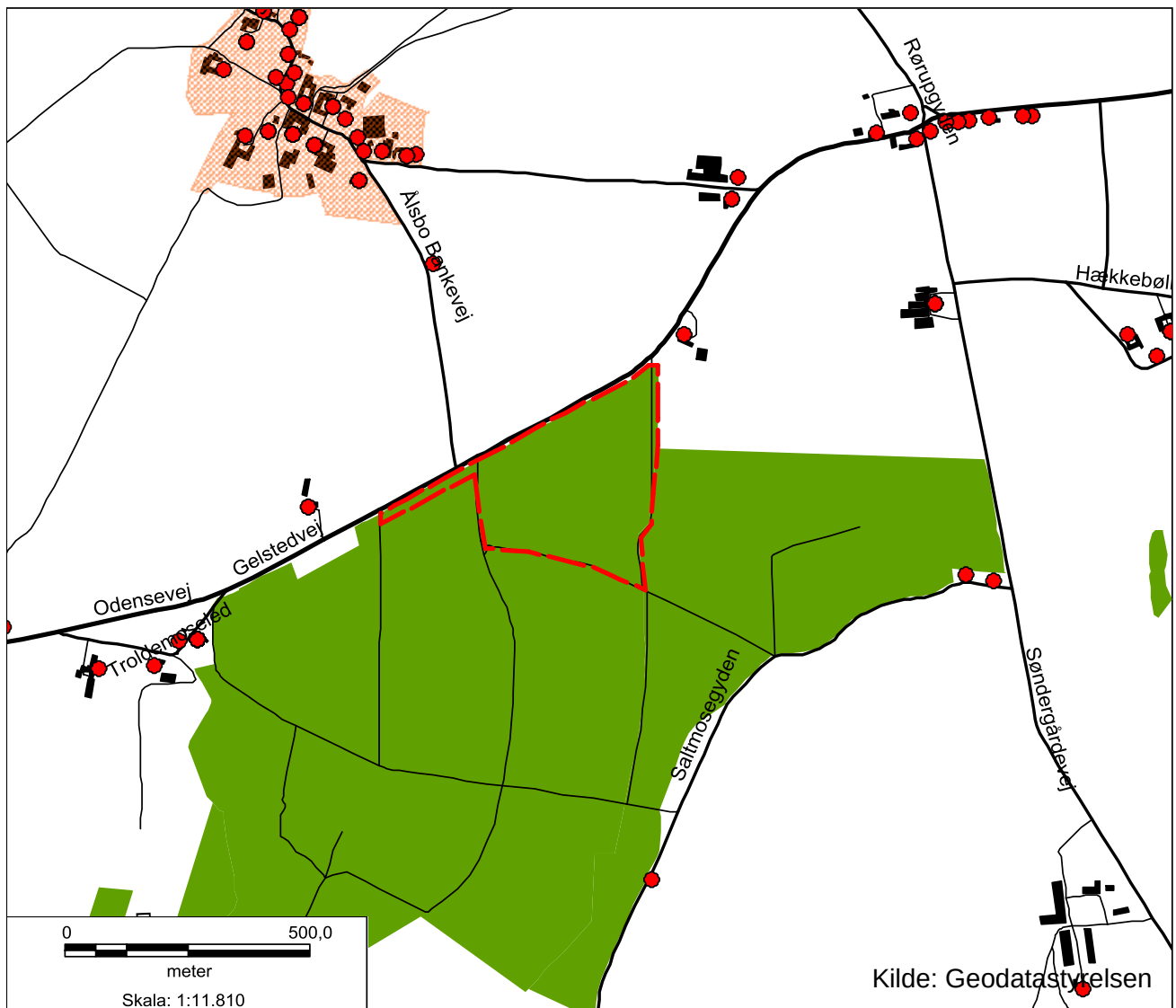
Det er Region Syddanmarks vurdering, at en råstofindvinding på arealet ikke er i væsentlig modstrid med hensynet til landskab, naturhistorie, kulturhistorie, miljøbeskyttelse og friluftsliv. I forhold til skovloven er det således hensyn til opbygning af robuste skove, vedproduktion og forøgelse af biologisk mangfoldighed der skal varetages.

Det forventes samtidig, at kvaliteten af råstofferne på det foreslåede areal er lige så god eller bedre end i det graveområde, der blev udlagt ved Ålsbo i Råstofplan 2012, jf. miljørapportens kapitel 5.1.

Region Syddanmark vurderer, at de vedproduktionsmæssige hensyn kan varetages gennem råstofindvinding efter fældning af hugstmoden skov, hvorefter arealet atter tilplantes. Der vil i givet fald være tale om, at gentilplantningen blot udskydes. Samtidig kan vilkår om udlæg af erstatningsskov være med til på længere sigt at forøge det samlede skovareal.

Af samme hensyn bør løvtræsbevoksningen skoves senest mulig, evt. ved at graveplanen for et samlet graveområde ved Ålsbo indeholder en tidsmæssig rækkefølge, der skåner bevoksningen længst muligt.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at arealet efterbehandles til naturområde eller skov.

Kort 2. By og infrastruktur

Signaturer

- Nyt råstofgraveområde
- Byformål
- Fredskov
- Jernbane

- Bygning
- Enkeltbolig
- Sti
- Vej
- Naturgasledning

6.3 Landskab og fortidsminder

Området er ikke udpeget som særligt værdifuldt landskab i Assens kommuneplan.

Assens Kommune har dog oplyst, at kommunen har besluttet at revidere kommuneplanens tema for landskab. I forbindelse hermed er der udarbejdet en landskabsanalyse og landskabsplan for hele kommunen. Assens Kommune forventer at behandle et forslag til kommuneplantillæg vedr. landskaber i løbet af sommeren 2014. Med det kommende kommuneplantillæg er det bl.a. kommunens mål, at ændringer i det åbne land skal ske med respekt for landskabets særegne karakter.

I Assens Kommunes landskabsplan ligger det miljøvurderede område inden for *Særligt værdifulde Landskaber*, *Større Sammenhængende Landskaber* og landskabstypen *Det hovedgårdsprægede landskab*

Formålene med de tre typer af udpegninger er:

- 1) **Særligt værdifulde landskaber:** Formålet med udpegningen er at sikre, at områder med særligt værdifulde landskaber er tydeligt afgrænset, og at landskabsbeskyttelse og –forbedring prioriteres inden for disse områder. Assens Kommune anbefaler, at der inden for de særligt værdifulde landskaber skal lægges stor vægt på at beskytte og forbedre de karaktertræk, der gør landskabet særligt karakteristisk eller på anden måde oplevelsesrigt. Der bør således i disse områder lægges meget stor vægt på, at der kun er aktiviteter i området, der medvirker til at beskytte eller forbedre landskabets karakter. Ændringer bør kun i ganske ubetydeligt omfang forringe eller forstyrre landskabets geologiske, kulturhistoriske eller naturbetingede kvaliteter.
- 2) **Større sammenhængende landskaber:** Formålet med udpegningen er at definere en sammenhængende landskabsstruktur, hvor beskyttelse og udvikling af særligt værdifulde og oplevelsesrige landskaber prioriteres. Udpegningen tydeliggør desuden, at de landskabelige sammenhænge strækker sig på tværs af kommunegrænsen.
- 3) **Landskabstypen:** Det overordnede formål med udpegningen er at formidle de særlige landskabstræk. I de hovedgårdsprægede landskaber anbefaler Assens Kommune, at landskabets store skala bevares. Der bør lægges vægt på, at de karakteristiske hovedgårdselementer og -strukturer bevares, herunder store marker, enge, store skove, alléer langs vejene og bebyggelse præget af store hovedgårde og små arbejderboliger langs vejene.

Det miljøvurderede areal ligger på skråningen af en bakke, der hæver sig 10 meter over det omgivende terræn. Der har tidligere været gravet sydligst i området. Arealet ligger i en større skovbevoksning i direkte tilknytning til et eksisterende graveområde. Nord for arealet ligger landsbyen Ålsbo omgivet af marker i stjerneudstyknings. Det er Region Syddanmarks vurdering, at det væsentligste karaktergivende element i denne del af hovedgårdslandskabet er overgangen fra markerne ved Ålsbo til de skovklædte Ålsbo Banker.

Råstofgravning er en proces der påvirker landskabet. Især mens indvindingen pågår, kan råstofgravningen forstyrre oplevelsen af landskabet. På det foreslåede areal vil der i forbindelse med at gravningen påbegyndes, ske en afskovning, og råstofindvindingen vil resultere i en sænkning af terrænet.

Efter endt råstofgravning forudsættes arealet efterbehandlet til skov eller natur (jf. afsnit 6.2 og 6.5). Region Syddanmark vurderer derfor, at den påvirkning af landskabsoplevelsen, der sker under selve gravningen, i store træk kan siddestilles med den påvirkning, der sker ved normal afdrift og gen-tilplantering af produktionsskov. Hvis et tæt skovbryn genetableres, vil der ikke være en varig ændring af landskabsoplevelsen. Det er samtidig Region Syddanmarks vurdering, at efterbehandlingen af arealet kan tilpasses landskabsformen, således at råstofgravningen kun i begrænset omfang vil forringe eller forstyrre landskabets geologiske, kulturhistoriske eller naturbetingede kvaliteter.

Samlet set er det således Region Syddanmarks vurdering, at råstofindvinding på det foreslåede areal kan tilrettelægges således, at det ikke vil være væsentligt modstrid med de landskabelige interesser.

Udsigt fra Gelstedvej. Det miljøvurderede område er i skoven til højre.

Der er ikke registreret beskyttede diger eller gravhøje indenfor det miljøvurderede areal.

Odense Bys Museer oplyser i et høringssvar at området udgør en del af et tidligere overdrevsområde for landsbyen Ålsbo. området har været en vigtig del af landbyens ressourceområde, men er i forbindelse med fæstegodsets afhændelse blevet udlagt til skov af Erholm gods. Tilplantningen med skov er sket gennem de seneste 150 år. Området har indtil da ligget frit med enkelte bevoksninger. Det vurderes at det har været græsningsområde med opdyrkede områder indimellem. Laser-scanninger fra overflyvning af arealet viser, at hovedparten rummer velbevarede højryggede agre.

I skovens nordlige del vurderer museet at der kan være kulturhistoriske levn (stenstreng og muligvis 2 gravhøje).

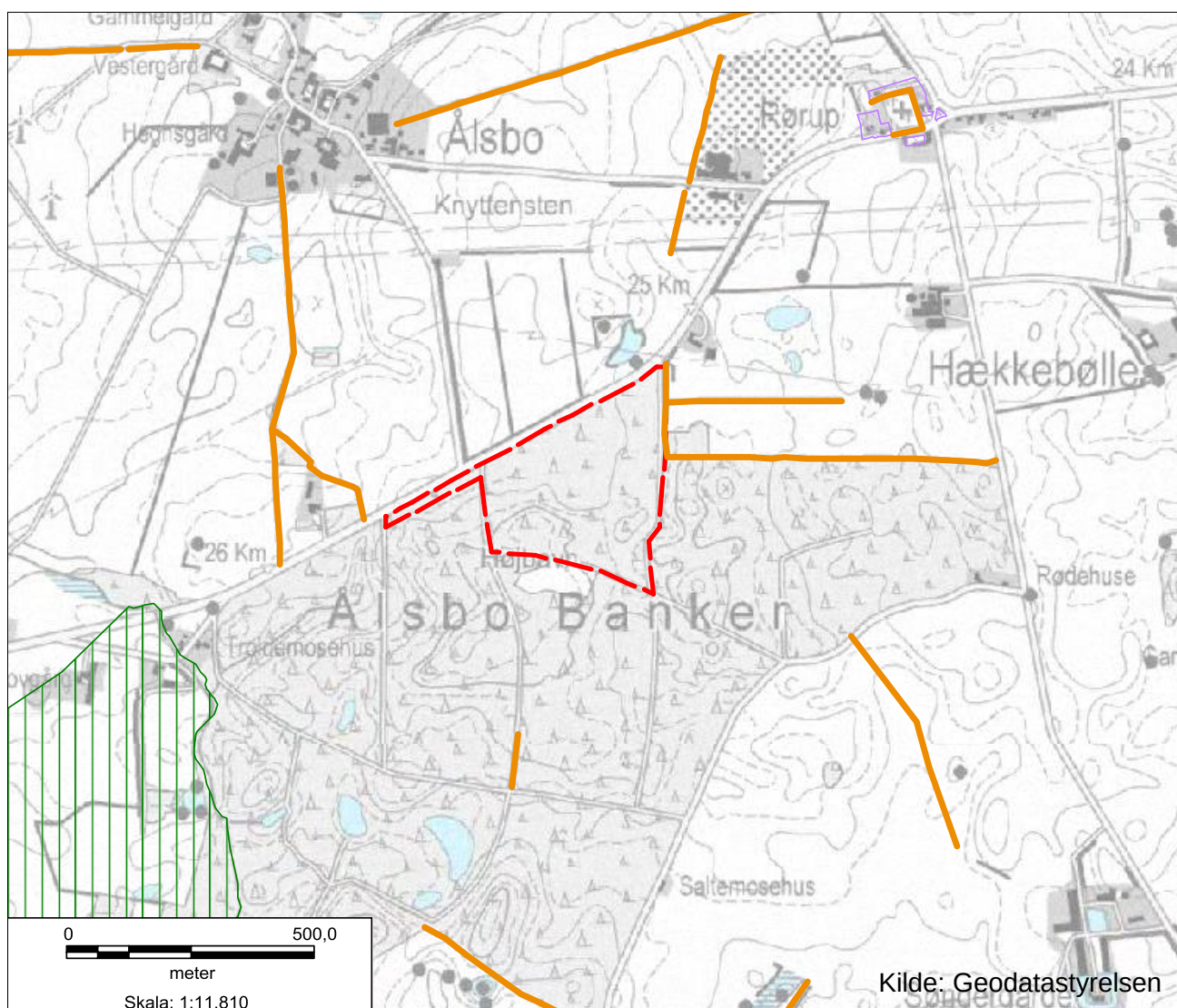
I den sydøstlige kant af området har på det højeste sted været en bavneplass - altså et højdedrag, hvorpå man anlagde bål til signalgivning i forbindelse med krigssituationer. Højen ligger i lige linje med baven på Frøbjerg.

Som helhed vurderer museet, at området rummer et stort kulturhistorisk potentiale. Det vil sige, at det må betragtes som overvejende sandsynligt, at man ved en evt. kommende råstofindvinding på stedet vil påtræffe jordfastefortidsminder eller kulturhistoriske anlæg, der er omfattet af Museumslovens kap. 8 § 27 (lov m. 473 af 7. juni 2001).

For at undgå, at det bliver nødvendigt at standse råstofindvindingen ved fremkomst af fortidsminder, finder museet at vil det være hensigtsmæssigt at få lavet en kulturhistorisk udredning af området. Det første led i en sådan udredning kan være en systematisk besigtigelse af skoven i den løvfrie del af året med henblik på at få et overblik over bevarede fortidsminder og for at give en mere samlet vurdering af det kulturhistoriske potentiale.

Dernæst kan det være hensigtsmæssigt at foretage en arkæologisk forundersøgelse i området- dog først når området er afskovet. En forundersøgelse vil bestå i udlægning af søgegrøfter, og formålet hermed vil være at indkredse områder med væsentlige fortidsminder, som efterfølgende skal undersøges, samt områder, der umiddelbart kan frigives til indvinding.

Hvis det bliver aktuelt at grave grus i området, mener Odense Bys Museer som udgangspunkt, at man skal forsøge at bevare den højest liggende del af området; når området genetableres. Så kunne baven jo netop igen være fritliggende i landskabet, som den var engang.

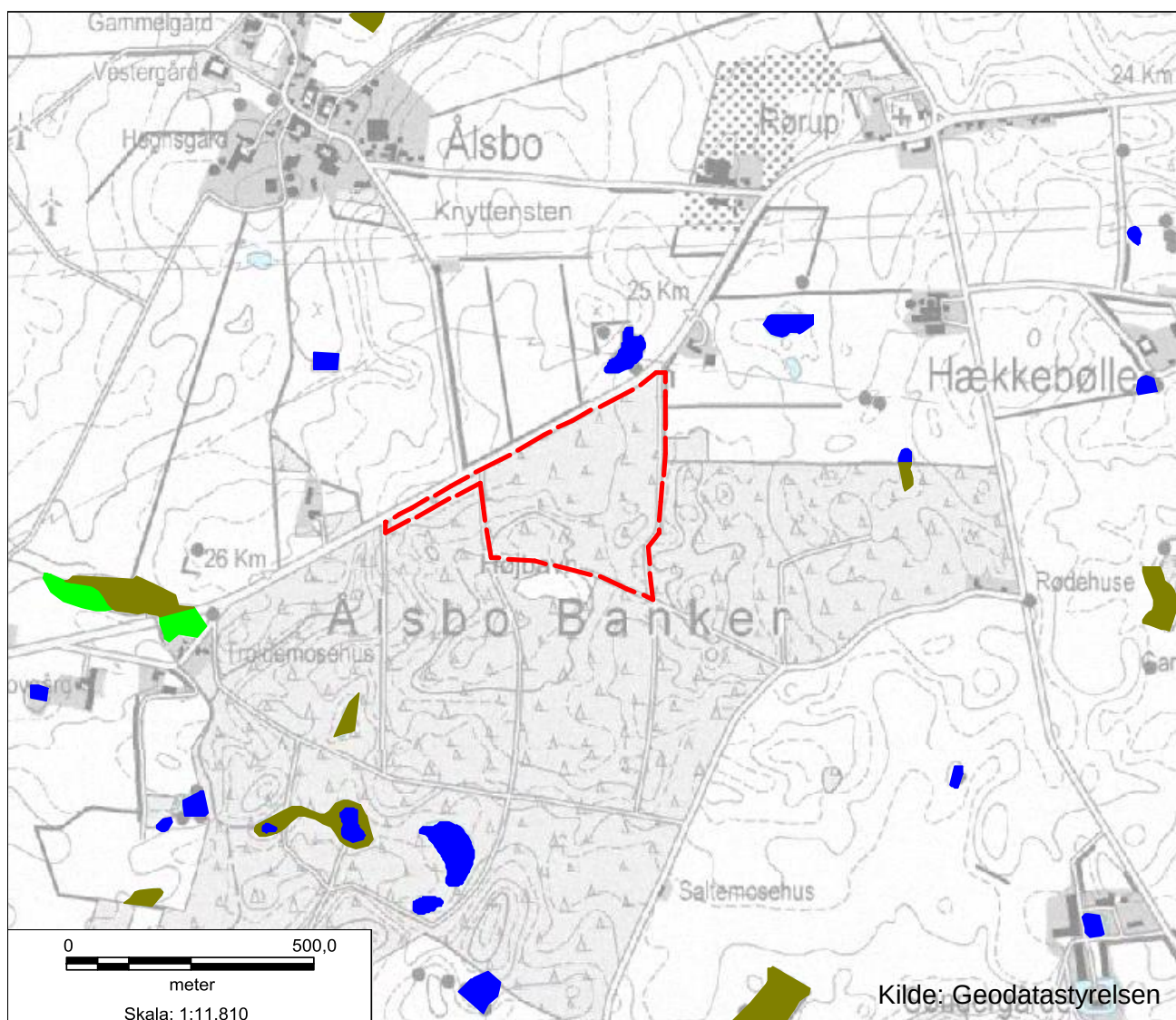
Kort 3. Landskab og fortidsminder

6.4 Naturinteresser

Den nuværende arealanvendelse på det miljøvurderede areal er produktionsskov.

Der er ikke registreret natur, der er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor området. Der foreligger ingen tilgængelige registreringer om Bilag IV-arter indenfor området. Bilag IV-arter er særligt beskyttede plante-og dyrearter, der er beskyttet i henhold til habitdirektivet.

Kort 4. Naturinteresser

Signaturer

	Nyt råstofgraveområde		Mose - §3
	Natura 2000 område		Overdrev - §3
	Eng - §3		Strandeng - §3
	Hede - §3		Sø - §3
			Vandløb - §3

6.5 Vandmiljø

Det miljøvurderede areal ligger, ligesom det omkringliggende og allerede udpegede graveområde, i den vestlige udkant af grundvandskortlægningsområderne Odense Vest og Nordfyn. Grundvandskortlægningen er afsluttet for Odense Vest, medens den endnu ikke er afsluttet for Nordfyn. Både det foreslåede og det tidligere udpegede graveområde ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser, men udenfor aktuelle indvindingsoplande. Ifølge redegørelsen for Odense Vest er sammenhængen i data i grænseområdet mellem de to kortlægningsområder sikret, hvorfor nedenstående vurderinger, hvad angår grundvand, alene bygger på redegørelsen for Odense Vest.

Grundvandskortlægningen i Odense Vest har omfattet geofysisk kortlægning, boringsregistrering, etablering af nye undersøgelsesboringer samt kemiske analyser, og på baggrund af disse data er der opstillet geologiske, kemiske og hydrologiske modeller. Konkret udgøres datagrundlaget ved det ansøgte graveområde primært af geofysiske SkyTem-data, da antallet af velbeskrevne boringer i området er begrænset.

De øvre sandmagasiner i grundvandskortlægningsområdet vurderes i redegørelsen til at være sårbare overfor nitrat pga. manglende eller tynde dæklag. I graveområdet ved Ålsbo udgør det øvre og ikke vandfyldte sandmagasin råstofressourcen. De primære grundvandsmagasiner i kortlægningsområdet vurderes derimod til generelt at have lille sårbarhed, men konkret for det miljøvurderede område synes lertykkelsen og dermed beskyttelsen af de primære magasiner at være beskedne. Bortgravning af det øvre sandmagasin vil imidlertid ikke forøge sårbarheden væsentligt, da sand alligevel ikke yder nogen beskyttelse. Det vurderes derfor, at grundvandet kan beskyttes ved efterbehandling af graveområdet til skov eller natur uden brug af pesticider og gødningsstoffer.

I de primære magasiner strømmer grundvandet under området mod nordvest og dermed ud af det særlige drikkevandsområde. Som følge af områdets placering tæt ved randen af det særlige drikkevandsområde vurderes det, at etablering af en fremtidig vandindvindingsboring i eller nedstrøms graveområdet vil være uhensigtsmæssig og usandsynlig, uanset om det øvre sandmagasin bortgraves eller ej.

Den umættede zones tykkelse er efter gravning mindsket i forhold til før råstofgravningen, idet der er fjernet materiale. Hydraulisk vil det have den betydning, at opholdstiden i den umættede zone mindskes som følge af den kortere vej til grundvandsspejlet, men det vil fortsat være den meget længere opholdstid i de lerholdige dæklag over de primære grundvandsmagasiner, som vil være afgørende for den kemiske kvalitet af grundvandet.

Mens råstofgravningen pågår, vil vegetationen i råstofgraven være sparsom, hvilket medfører at fordampning i vækstsæsonen vil mindskes. Både den mindskede overjordstykkel og den mindskede fordampning kan medføre en øget grundvandsdannelse. Lidt afhængigt af geometrien af råstofgraven vil det også betyde en mindskning af overfladeafstrømning fra området. Fjernelsen af vegetationen vil godt nok øge overfladeafstrømningen, men idet overjorden er fjernet og der graves i området vil råstofgraven virke som dræn. Det vurderes, at den øgede grundvandsdannelse kun vil have meget lille indflydelse på vandbalancen under danske forhold.

Der bør stilles skærpede vilkår til drift af grusgrave inden for de særlige drikkevandsområder. Det betyder, at der ikke må tilføres materialer udefra, som medfører risiko for grundvandsforurening. Adgangsveje bør afspærres med bom, der forhindrer tilkørsel til området med affald uden for arbejdstidene. Der er gennem hele indvindingsperioden risiko for olieudslip m.v. fra maskiner og køretøjer i tilfælde af, at materiellet beskadiges. Brændstoftanke og pladser til tankning af maskiner skal derfor sikres mod udsivning af olie m.v.

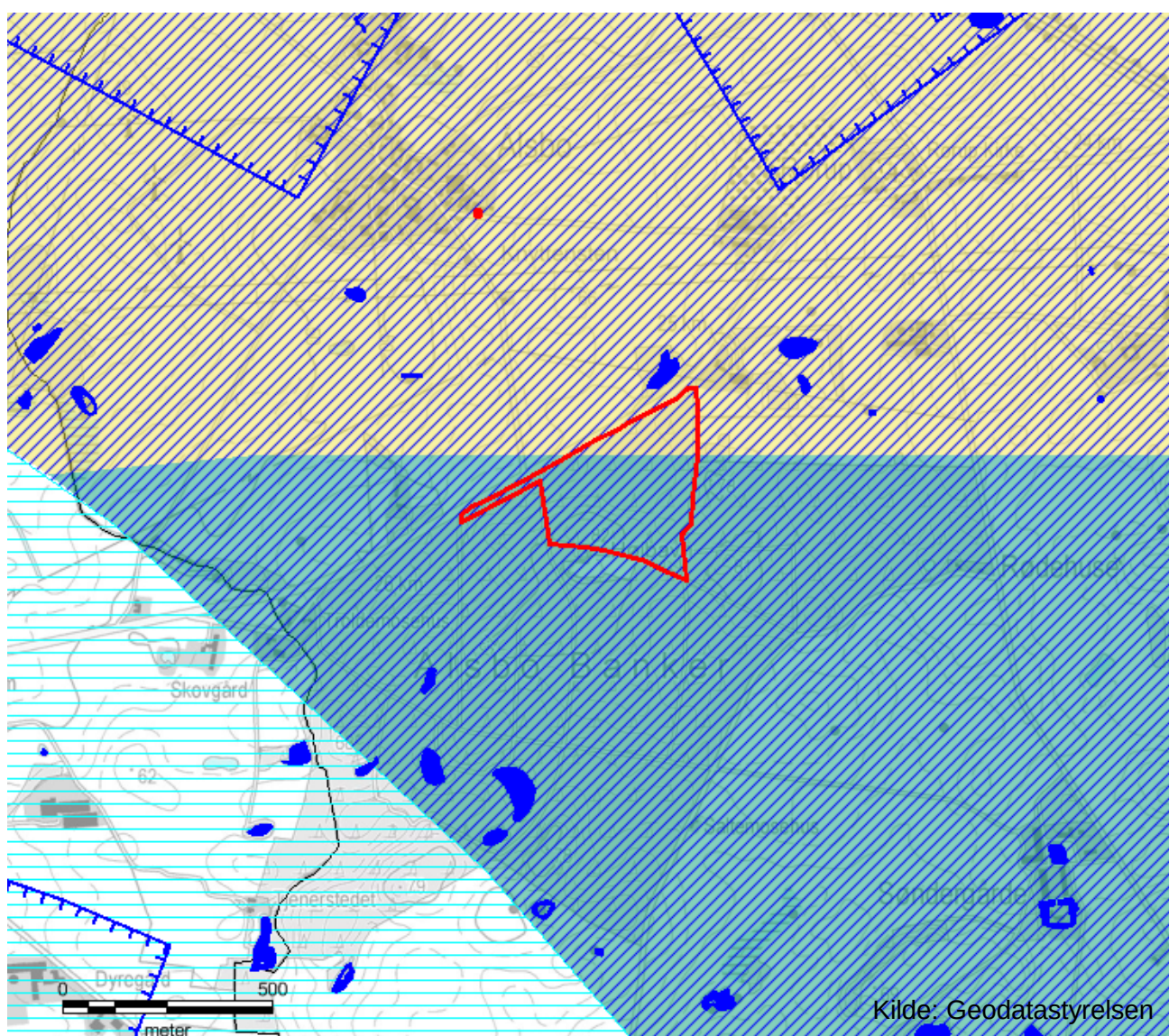
Tilkørsel af rent jordfyld til råstofgrave er forbudt i henhold til Jordforureningsloven. Regionsrådet kan meddele dispensation fra forbuddet, hvis der ikke er risiko for forurening af grundvandet. Det ansøgte område ligger som tidligere beskrevet i et særligt drikkevandsområde, hvor der normalt ikke gives dispensation. Arealerne er således beskyttet mod jordforurening, efter råstofindvinding er ophørt, gennem forbuddet mod tilkørsel af jordfyld

Assens Kommune vurderer, at området ikke er sårbart overfor en evt. grundvandsforurening.

Nærmeste indvindingsboring til almen vandforsyning er beliggende ca. 2,2 km sydvest for det miljøvurderede areal.

Region Syddanmark vurderer på baggrund af ovenstående, at råstofindvinding kan gennemføres uden forringelser for grundvandskvaliteten, forudsat at området efterfølgende anvendes til skov eller naturområde. Der må stilles skærpede krav til beskyttelse af grundvandet ved eventuel fremtidig råstofindvinding i området.

Af hensyn til beskyttelsen af grundvandet er det en forudsætning for udlægget af graveområdet, at råstofgrave efterbehandles til natur eller skov uden brug af pesticider eller gødningsstoffer.

Kort 5. Vandmiljø

Signaturer

Nyt råstofgraveområde

Særlige drikkevandsinteresser - OSD

Drikkevandsinteresser - OD

Indvindingsopland

Sø

Vandløb

Grundvandskortlægning afsluttet

Grundvandskortlægning i gang

V2-kortlagt jordforurening

6.6 Nul-alternativet

Nul-alternativet udgør den sandsynlige udvikling, hvis arealet ikke udlægges som graveområde i råstofplanen.

Det miljøvurderede areal ligger i umiddelbar sammenhæng med råstofgraveområdet Ålsbo, der blev udlagt i Råstofplan 2012. Undersøgelsesboringerne tyder dog på, at de groveste og dermed de bedste materialer befinder sig på den del af arealet, der ikke blev udlagt som graveområde, og som derfor er omfattet af nærværende tillæg til råstofplanen. Hvis området ikke udlægges som graveområde, vil det betyde, at forsyningen med råstoffer fortsat skal ske fra andre grusgrave på Fyn eller grusgrave i større afstand fra Fyn. Det vil derfor også betyde større spredning af råstofindvindingen.

Alternative råstofgrave i nærheden, der kan forsyne Fyn, findes i bl.a. i eksisterende råstofgraveområder indenfor 10-12 minutters kørsel ved Gelsted, Volderslev, Skallebjerg og Bramstrup. Andre alternativer er importerede materialer fra havne i Assens (20 min) og Middelfart (20min).

Der er på nuværende tidspunkt ikke udlagt graveområder på Fyn, der kan imødekomme behovet i de kommende 24 år. Hvis arealet ved Ålsbo ikke udlægges, betyder det at Regionsrådet skal finde råstoffer i andre områder, som ikke er kendt på nuværende tidspunkt. Regionsrådet foretager løbende kortlægning af råstofforekomster, og forslag til nye indvindingsområder vil blive fremlagt i kommende råstofplaner eller som plantillæg.

Hvis arealerne ikke udnyttes til råstofgravning, vil de fortsat blive anvendt til produktionsskov, tilpasset det fremtidige marked og med de miljøbeskyttende foranstaltninger som fremtiden vil byde på.

6.7 Overvågning af de væsentlige miljøpåvirkninger

Udlæg af et graveområde vil ikke i sig selv bevirke ændringer i miljøtilstanden for området. Det sker først efter der er meddelt en indvindingstilladelse på en række vilkår, og ansøger har startet aktiviteterne. Fra 1. juli 2014 flyttedes tilladelseskompetencen på råstofområdet fra kommune til region. Overvågning af råstofplanens bestemmelser sker gennem vilkår i tilladelser og efterfølgende tilsynsbesøg.

Regionen har fra 1. juli 2014 tilsynet med selve råstofindvindingen. I henhold til råstoflovens § 31 påser regionsrådet, at råstofloven og de regler, der er fastsat med hjemmel i loven, overholdes, at påbud eller forbud efterkommes, og at vilkår fastsat i tilladelser overholdes. Kommunen har tilsynet med beskyttet natur, samt plante- og dyreliv. Tilsynsmyndigheden skal foranledige et ulovligt forhold lovliggjort, medmindre forholdet har underordnet betydning.

6.8 Ikke teknisk resumé af miljørapporten

Regionsrådet har modtaget ansøgning om udvidelse af et råstofgraveområde ved Ålsbo i Assens Kommune.

Det ansøgte er vurderet i forhold til de oplysninger, der i henhold til lov om miljøvurdering skal gives under hensyntagen til råstofplanens placering i planhierarkiet.

Udlæg af et graveområde i et tillæg til råstofplanen vil ikke i sig selv påvirke miljøet. Inden en råstofindvinding kan påbegyndes i et udlagt råstofgraveområde, modtager regionen en ansøgning fra en råstofentreprenør og/eller lodsejer. På baggrund af denne skal regionen meddele tilladelse på en række nærmere bestemte vilkår. Gennem vilkår for indvindingen og efterbehandlingsplaner mindskes den negative påvirkning af natur og landskab. Først når råstofgravning påbegyndes, sker der en påvirkning af miljøet.

Det forventes, at kvaliteten af råstofferne på det miljøvurderede areal er lige så god eller bedre end i det graveområde, der blev udlagt ved Ålsbo i Råstofplan 2012.

Det miljøvurderede område er velbeliggende med mulighed for direkte udkørsel til landevejen mellem Assens og Odense. Der ligger én bolig indenfor 100 meter fra arealet. Eventuel råstofindvinding vil være visuelt afskærmet i forhold til omgivelserne med den eksisterende skovbevoksning.

Naturstyrelsen har tidligere gjort indsigelse mod at arealet udlagdes som råstofgraveområde på baggrund af de hensyn, som skal varetages i skovloven.

Region Syddanmark vurderer at de hensyn, der er i skovloven, kan varetages ved at råstofindvinding sker efter fældning af hugstmoden skov, hvorefter arealet atter tilplantes. Der vil i givet fald være tale om at gentilplantningen blot udskydes. Samtidig kan vilkår om udlæg af erstatningsskov være med til på længere sigt at forøge det samlede skovareal.

Det er en forudsætning for udlægget af graveområdet, at arealet efterbehandles til naturområde eller skov.

Råstofgravning er en proces der påvirker landskabet. Især mens indvindingen pågår, kan råstofgravningen forstyrre oplevelsen af landskabet. På det miljøvurderede areal vil der i forbindelse med at gravningen påbegyndes, ske en afskovning, og råstofindvindingen vil resultere i en sænkning af terrænet.

Efter endt råstofgravning forudsættes arealet efterbehandlet til skov eller natur. Region Syddanmark vurderer derfor, at den påvirkning af landskabsoplevelsen, der sker under selve gravningen, i store træk kan siddestilles med den påvirkning, der sker ved normal afdrift og gentilplantning af produktionskov. Det er samtidig Region Syddanmarks vurdering, at efterbehandlingen af arealet kan tilpasses landskabsformen, således at råstofgravningen kun i begrænset omfang vil forringe eller forstyrre landskabets geologiske, kulturhistoriske eller naturbetingede kvaliteter.

Der er ikke registreret beskyttede diger, fortidsminder eller beskyttet natur på arealet.

Grundvandsspejlet optræder ikke i de borerer der er udført for at undersøge råstofferne. Grundvandsspejlet skønnes at ligge 15-25 meter under terræn.

På baggrund af de geologiske og hydrologiske forhold vurderes det, at risikoen for en forurening af drikkevandsmagasinet ved råstofgravning er minimal. Gravningen forøger ikke grundvandets sårbarhed. Nærmeste indvindingsboring til almen vandforsyning er beliggende ca. 2,2 km sydvest for det miljøvurderede areal.

Området kan bidrage til råstofforsyningen på Vestfyn, hvor der er mangel på især grove materialer.

Alternative råstofgrave i nærheden, der kan forsyne Fyn, findes udover det allerede udlagte graveområde ved Ålsbo bl.a. i eksisterende råstofgraveområder indenfor 10-12 minutters kørsel ved Gelsted, Volderslev, Skallebjerg og Bramstrup. Andre alternativer er importerede materialer fra havne i Assens (20 min) og Middelfart (20min).

Regionsrådet vurderer, at de miljømæssige gener og risici ved råstofindvinding kan imødekommes med vilkår for indvinding og efterbehandling, herunder at råstofgrave efterbehandles til naturformål eller skov uden brug af pesticider og gødningsstoffer af hensyn til beskyttelse af grundvandet.

